

มาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม เกี่ยวกับสถานพยาบาลเอกชน

นางสาววงเดือน หมู่พยัคฆ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN. 974-632-282-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16588976

THE APPROPRIATE LEGAL MEASURES
CONCERNING THE PRIVATE HOSPITAL

Miss Wongdean Muphayak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-282-6

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วงเดือน หมายเหตุ : มาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมเกี่ยวกับสถานพยาบาลเอกชน
(THE APPROPRIATE LEGAL MEASURES CONCERNING THE PRIVATE HOSPITAL)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ประสิทธิ์ ไชววิไลกุล, ศ.นพ.วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์, 125 หน้า
ISBN 974-632-282-6

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษากฎหมายที่ควบคุมโรงพยาบาลเอกชนในปัจจุบัน และประสิทธิภาพของกฎหมายเหล่านั้น ในการคุ้มครองผู้บริโภคทางการใช้บริการด้านรักษาพยาบาล และหาแนวทางในการปรับปรุง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการคุ้มครอง ทางการใช้บริการด้านการรักษาพยาบาล และหาแนวทางในการปรับปรุง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการคุ้มครองผู้บริโภคดังกล่าวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

การศึกษานี้ได้แสดงให้เห็นปรากฏว่า พรบ.สถานพยาบาล พ.ศ. 2504 ไม่สามารถควบคุมสถานบริการด้านสุขภาพที่มีอยู่ทั้งหมดได้ครบถ้วน นอกจากนั้นยังมีกฎหมายหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการ ของโรงพยาบาลเอกชนนอกเหนือไปจาก พรบ.สถานพยาบาล พ.ศ. 2504 อนึ่ง พรบ.สถานพยาบาล พ.ศ. 2504 บทบัญญัติในเรื่องการควบคุมกำกับสถานบริการด้านสุขภาพอันมีลักษณะการให้บริการ ในเชิงบริการสุขภาพมีลักษณะประกอบในเชิงที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ โภชนาการ และสุขภาพอนามัยซึ่งกฎหมายปัจจุบันยังไม่ชัดเจน และมีปัญหาในการตีความอย่างยิ่ง

ดังนั้น จึงควรมีบทบัญญัติกฎหมายในส่วนนี้ให้กระจ่างและชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้อันจะก่อให้เกิดความเสียหาย ทั้งในด้านการบริหารจัดการ ตลอดจนในการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุตามนโยบาย เกี่ยวกับการควบคุมกำกับสถานพยาบาลเอกชนด้วย

การวิเคราะห์มาตรการใน พรบ.สถานพยาบาล พ.ศ. 2504 พบว่า 1. มาตรการในการควบคุมกำกับการจัดตั้งและดำเนินการสถานพยาบาลควรต้องปรับปรุง 2. ควรเพิ่มประสิทธิภาพในมาตรการการกำกับดูแลภายหลังการออกใบอนุญาต 3. ควรมีมาตรการในการพัฒนาส่งเสริมคุณภาพของการบริการของสถานบริการเอกชนด้วย 4. ควรเพิ่มและปรับปรุงมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภคทางการแพทย์ โดยมีมาตรการให้ผู้ให้บริการไม่ละเมิดต่อสิทธิของผู้บริโภคในประการต่าง ๆ

ภาควิชา นิติศาสตร์
สาขาวิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C370759 : MAJOR LAW
KEY WORD: LEGAL MEASURES/PRIVATE HOSPITAL

WONGDEAN MUPHAYAK : THE APPROPRIATE LEGAL MEASURES CONCERNING
THE PRIVATE HOSPITAL. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.PHASIT
KOVILAIKCOOL, PROF.DR.VITON EUNGPRABHANTH

This thesis has objectives to study the present laws for controlling private hospital and its efficiency for protection the health care consumer and to demonstrate the new concept to improve the efficiency of consumer protection in the current situation.

This study shows that the Hospital Act B.E. 2504 is incapable of controlling all types or health service institutions in Thailand. Beside the Hospital Act B.E. 2504, there are other acts concerning in private hospital management. The provisions of law on the Hospital Act. B.E. 2504 concerning in controlling and monitoring all the health care and health service institutions are not clear and causes of a lot of legal problems both administration and applications. For example the health care and health service institutions provide with medical advices monitor the nutrition and provide with physical exercises etc.

Therefor these provisions of law should be amended and improved to project the clear cut of object in legal administration and enforcement in controlling and monitoring all private health care and health service institution to achieve the common objectives and public health policy,

The analysis of legal measures in Hospital Act B.E. 2504 revealed that :- 1. The measures in controlling and monitoring, the setting up and the operation of private hospital are inappropriat and, therefor, should be improved. 2. The measures for monitoring after licening should be more concentrate. 3. The measures to improve the quality of service in private hospital should be developed, 4. The Measures to protect health care consumer from violation of their rights such as the right to know, should be included in the statue of law,

ภาควิชา.....นิติศาสตร์.....
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา.....2537.....

ลายมือชื่อนิติต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีโอกาสสำเร็จลุล่วงลงไปได้ หากไม่ได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำจากท่านรองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ โฆวิไลกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ซึ่งท่านได้ให้ความกรุณาในการตรวจและปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนด้วยดีโดยตลอด ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและได้กรุณาจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องในการจัดทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งได้ให้เกียรติเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพานิต เกิดสมเกียรติ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์วรนิติ คงมีผล และอาจารย์ นายแพทย์ชูชัย ศุภวงศ์ ซึ่งได้ให้เกียรติสละเวลามาเป็นประธานกรรมการ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งท่านหนึ่งที่ขาดเสียมิได้ ที่ต้องขอบคุณ คุณอัญชลี แสงฉัตรสุวรรณ ที่ช่วยดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ดังกล่าวจนได้รูปเล่มเป็นที่เรียบร้อย

อนึ่ง ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณ คุณประยุทธ์ พลังโรจน์วัฒนา กรรมการผู้จัดการบริษัท วัจจุฟ้าเรียลเอสเตท จำกัด และบริษัท บางประอิน พร็อพเพอร์ตี้ส์ จำกัด ซึ่งได้ให้การสนับสนุนในการศึกษาของผู้เขียนมาด้วยดีโดยตลอด ทำให้ผู้เขียนสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ได้สำเร็จลุล่วงตามกำหนดเวลาที่วางไว้

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอกราบสำนึกในพระคุณของบิดามารดา ซึ่งท่านได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนมาโดยตลอด และขอสำนึกในพระคุณของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาการศึกษาให้แก่ผู้เขียนมา ทั้งในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ซึ่งผู้เขียนขอสำนึกในพระคุณของทุกท่านที่ได้กล่าวนามมาข้างต้นไว้ ณ ที่นี้ด้วย

วงเดือน หมุ่มพัยค์ม์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1	
บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	5
สมมุติฐาน.....	5
วัตถุประสงค์ในการศึกษา.....	5
ขอบเขตของการศึกษา.....	6
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	7
บทที่ 2	
สถานบริการด้านสุขภาพ.....	8
1. สถานบริการด้านสุขภาพประเภทโรงพยาบาล.....	9
1.1 ประเภทของโรงพยาบาล.....	10
1.2 ความเป็นมาของโรงพยาบาล.....	10
1.3 วิวัฒนาการของโรงพยาบาลเอกชนในปัจจุบัน.....	10
2. สถานบริการด้านสุขภาพประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน แต่ไม่ใช่ชื่อโรงพยาบาล.....	16
2.1 โพลีคลินิก.....	16
2.2 สถานผดุงครรภ์.....	16
2.3 สถานพยาบาลแผนโบราณ.....	16

3.	สถานบริการด้านสุขภาพประเภทที่ให้บริการแก่ผู้ป่วยที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน.....	17
3.1	คลินิกแพทย์และโพลีคลินิก.....	17
3.2	คลินิกทันตกรรม.....	17
3.3	สถานกายภาพบำบัด.....	17
3.4	สถานปฏิบัติการเอ็กซ์เรย์และแล็บ.....	17
3.5	สถานพยาบาลแผนโบราณ.....	18
4.	สถานบริการที่ให้บริการแก่คนชรา และคนพิการ.....	18
4.1	สถานฟื้นฟูสุขภาพ (หรือสถานพักฟื้น).....	18
4.2	ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ (สำหรับผู้สูงอายุหรือทุพพลภาพ).....	18
5.	สถานบริการด้านสุขภาพที่ให้บริการแก่คนปกติ.....	19
5.1	สถานบริหารร่างกาย (ลดความอ้วน).....	19
5.2	สถานรับเลี้ยงเด็กอ่อน (เนอสเซอรี่).....	19
5.3	สถานเสริมความงาม.....	20
5.4	ร้านแว่นตา.....	20
5.5	ร้านขายอุปกรณ์เกี่ยวกับคนพิการ.....	20
บทที่ 3	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานบริการสุขภาพในประเทศไทย.....	22
1.	พรบ.สถานพยาบาล พ.ศ. 2504.....	23
2.	กฎหมายที่ควบคุมการประกอบวิชาชีพด้านสุขภาพ.....	41
2.1	กฎหมายวิชาชีพด้านสุขภาพ.....	42
	พรบ.ความคุ้มครองประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2479..	42

	พรบ.วิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2525.....	42
	พรบ.วิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528.....	42
	พรบ.วิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. 2537.....	43
	พรบ.วิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. 2537.....	43
	2.2 หลักการควบคุมการประกอบวิชาชีพ.....	43
	3. พรบ.คุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522.....	44
	4. บทบัญญัติประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์.....	49
	5. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรกับสถานพยาบาล.....	60
	6. บทบัญญัติประมวลกฎหมายอาญา.....	65
บทที่ 4	มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกำกับและส่งเสริม สถานพยาบาลเอกชน.....	77
	1. มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมกำกับและส่งเสริมสถาน พยาบาล (โดยวิเคราะห์จากบทบัญญัติของ พรบ. สถาน พยาบาล 2504).....	77
	(1.1) มาตรการทางกฎหมายในด้านการควบคุมกำกับและ ส่งเสริมการจัดตั้งและดำเนินการสถานพยาบาล เอกชน.....	78

(1.2)	มาตรการทางกฎหมายในด้านการควบคุมกำกับดูแล และส่งเสริมสถานพยาบาลเอกชนภายหลังได้ รับอนุญาต.....	84
(1.3)	มาตรการทางกฎหมายในการชดใช้เยียวยาใน กรณีเข้ารับบริการจากสถานพยาบาลเอกชน...	86
2.	มาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมเพื่อการควบคุมกำกับและ ส่งเสริมสถานพยาบาลเอกชน (โดยวิเคราะห์ปัญหาที่เกิด จากการใช้สถานพยาบาลในปัจจุบัน).....	87
1.	ปัญหาคุณภาพของการให้บริการของสถานพยาบาล.....	88
2.	ปัญหาราคาค่าบริการที่ไม่เป็นธรรมจากสถานพยาบาล.....	98
3.	ปัญหาผู้รับบริการได้รับข้อมูลข่าวสารไม่ถูกต้อง เหมาะสม.....	104
4.	ปัญหาเรื่องการชดใช้เยียวยาเมื่อผู้ป่วยได้รับความ เสียหายจากการใช้บริการ.....	109
บทที่ 5	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	115
5.1	บทสรุป.....	115
5.2	ข้อเสนอแนะ.....	117
	รายการอ้างอิง.....	121
	ประวัติผู้เขียน.....	125